

**ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

Іваненко Тамара Вікторівна

УДК: 378.17:37.037.1

**ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНО ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ
СТУДЕНТОК УНІВЕРСИТЕТУ
ДО ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

13.00.07 - теорія і методика виховання

Автореферат

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ-2011

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Державному вищому навчальному закладі "Запорізький національний університет", Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
Сущенко Людмила Петрівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова,
Інститут фізичного виховання та спорту,
завідувач кафедри фізичної реабілітації.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Куц Олександр Сергійович,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського,
завідувач кафедри олімпійського та
професійного спорту;

кандидат педагогічних наук, доцент
Сичов Сергій Олександрович,
Національний технічний університет
України "Київський політехнічний
інститут",
завідувач кафедри теорії та методики
фізичного виховання.

Захист відбудеться 1 березня 2011 року о 16 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.454.01 в Інституті проблем виховання НАПН України за адресою: 04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, 8-й поверх, зал засідань.

З дисертацією можна ознайомитися у науковій частині Інституту проблем виховання НАПН України (04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9).

Автореферат розісланий 26 січня 2011 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Ж. В. Петрочко

Актуальність теми. Сучасний стан функціонування вищої освіти свідчить про те, що пріоритетною проблемою загальнодержавного значення, яка вимагає нагального вирішення є проблема зміцнення здоров'я студентської молоді як найвищої соціальної цінності. Особливого значення набувають цілеспрямовані дії щодо збереження стану репродуктивного здоров'я студенток, яке є невід'ємною складовою частиною здоров'я нації в цілому і має провідне значення для забезпечення сталого розвитку суспільства. Збереження здоров'я нації - об'єктивна необхідність сьогодення, тому зусилля молоді дівчини повинні бути спрямовані на відновлення втрачених резервів здоров'я, збереження і продовження здорового роду, забезпечення високої соціально - творчої активності і професійної діяльності. Важливим напрямком діяльності вищих навчальних закладів є пошук нових форм зміцнення здоров'я студенток у процесі їх навчання і виховання, впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес, охоплення студенток заняттями фізичною культурою та спортом, формування у них умінь оздоровчої діяльності.

На розв'язання цих завдань спрямовані статті Конституції України, концептуальні положення законів України "Про освіту" (1991), "Про фізичну культуру і спорт" (1993), "Про захист населення від інфекційних хвороб" (2000), "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю" (2001), "Про вищу освіту" (2002), "Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004-2008 роки" (2003), "Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їхнього шкідливого впливу на здоров'я населення" (2005), укази Президента України "Про Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України" (2000), "Про Національну доктрину розвитку освіти" (2002), "Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту" (2004), "Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми "Здорова нація" на 2009-2013 роки" (2008), "Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах" (2006).

Актуальність і доцільність дослідження проблеми формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності зумовлені необхідністю подолання суперечностей, які виникають між:

- вимогами до фізичного та психічного розвитку студенток університету і рівнем сформованості в них позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності;

- необхідністю підвищення рухової активності студенток університету і недостатнім методичним забезпеченням процесу формування у них позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності;

- обсягом інформації про здоров'язбережувальну діяльність та умовами її застосування в навчально-виховному процесі з фізичного виховання студенток в університеті;

- традиційною організацією процесу фізичного виховання студенток та організацією проведення у вищих навчальних закладах занять з навчальної дисципліни "Фізичне виховання" на основі впровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій.

Теоретико-методологічні основи виховання ставлення особистості до різних видів діяльності розглядалися у працях таких дослідників, як К.О.Абульханова, Б.Г.Ананьєв, В.Г.Асеев, І.Д.Бех, О.О.Бодальов, Л.С.Виготський, О.Л.Кононко, Г.С.Костюк, О.М.Леонтьєв, В.С.Мерлін, Д.М.Узнадзе та ін. Теоретичні та методичні засади фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів розробляли О.Ц.Демінський, Т.Ю.Круцевич, О.С.Куц, Б.М.Шиян та ін. Питанням здоров'язбережувальної діяльності присвятили свої праці вітчизняні вчені Н.Ф.Денисенко, В.М.Оржиховська, Л.П.Сущенко та ін. Різні аспекти удосконалення системи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів розглядали українські вчені В.А.Бабаліч, В.Г.Бабенко, С.Н.Бубка, Л.П.Долженко, Г.Є.Іванова, Ю.П.Драгнев, Є.А.Захаріна, Г.Л.Кривошеєва, С.Ю.Путров, О.Л.Смірнова, С.О.Сичов і російські дослідники О.В.Валіулліна, В.В.Євсєєв, О.В.Нікулін, С.А.Овчиніков, Т.Г.Пестова, В.В.Рибніков й ін. Педагогічні умови забезпечення формування ціннісного ставлення особистості до навчання досліджували вітчизняні науковці Н.П.Зубалій, Н.В.Зимівець, С.М.Лупинович та ін.

Проблему оптимізації рухової активності студенток вивчали вчені О. Е.Коломійцева, С.Ю.Ніколаєв, П.Оксом, В.В.Романенко, Н.Л.Фалькова та ін. Корекцію фізичної підготовленості студенток досліджували О.Капустина, М.М.Линєць, О.Ю.Фанигіна, І.Н.Шевелєва, Е.О.Штих та ін. Особливості формування здорового способу життя студенток розглядали В.М.Вергунова, І.В.Єфімова, Т.Г.Кириченко та ін. Питанням щодо використання елементів ритмічної гімнастики у фізичному вихованні студенток приділяли увагу М.Є.Акімова, Л.Б.Андрющенко, О.О.Віру, М.Ф.Ільяшенко, Т.С.Лисицька, І.Б.Одинцова, В.Сосіна, Є.В.Старкова та ін.

Водночас теоретичний аналіз наукових досліджень свідчить про те, що проблема формування позитивно ціннісного ставлення студенток до оздоровчої діяльності як у теоретичному, так і в практичному аспектах досліджена недостатньо. Зокрема, ґрунтовно не проаналізовані зміст, форми, методи, педагогічні умови формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Актуальність, недостатній рівень теоретичного розроблення проблеми, виявлені суперечності, а також нагальна потреба суспільства у здоровій нації й обумовили вибір теми дослідження: **"Формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності"**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематичному плану наукових досліджень Запорізького національного університету з наукового напрямку "Психолого-педагогічне забезпечення підготовки фахівців для впровадження

освітніх інновацій", реєстраційний номер № 01 Обіі 12657. Тема дисертації затверджена Вченою радою Запорізького національного університету (протокол № 7 від 21 березня 2008 р.) та узгоджена в Раді з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології в Україні (протокол № 3 від 25 березня 2008 р.).

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати зміст, форми і методи формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності та експериментально перевірити їх ефективність.

Відповідно до мети визначені такі **завдання дослідження:**

1. Проаналізувати стан дослідження проблеми формування позитивно ціннісного ставлення студенток до оздоровчої діяльності в педагогічній теорії.
2. Виявити й проаналізувати структурні компоненти позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.
3. Визначити критерії, показники та виявити рівні сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.
4. Охарактеризувати та апробувати форми й методи формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.
5. Розробити експериментальну модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності та перевірити ефективність її дії.

Об'єкт дослідження: процес формування позитивно ціннісних ставлень студенток університету.

Предмет дослідження: змістово-методичні аспекти формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Для досягнення поставленої мети і реалізації завдань використано такі **методи дослідження:** *теоретичні* - аналіз, порівняння, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація і моделювання для узагальнення теоретичних підходів до визначення й обґрунтування у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів моделі формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності; *емпіричні* - анкетування, тестування, педагогічне спостереження, бесіди з викладачами і студентами, педагогічний експеримент, методи самооцінки, експертної оцінки для аналізу стану формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності й узагальнення результатів педагогічного експерименту; *статистичні* — поєднання якісного і кількісного аналізу отриманого емпіричного матеріалу із використанням методів математичної статистики, зокрема і-критерію Стьюдента та факторного аналізу, при обробці результатів педагогічного експерименту.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять ідеї, концептуальні положення, висновки вчених щодо аксіологічного (Н.А.Асташова, В.А.Сластьонін), діяльнісного (М.С.Каган, Н.Н.Нікітіна.

Р.Д.Сажаява), системного підходів (І.О.Волченко, В.А.Соловійова, А.І.Фролков), які є запорукою формування цінностей студенток університету; положення про організацію процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів (Т.Ю.Круцевич, О.С.Куц, Б.М.Шиян та ін.); положення про формування здорового способу життя та особливості здоров'язбережувальної діяльності (В.М.Оржиховська, Л.П.Сущенко та ін.).

Експериментальна база дослідження. Експериментальна робота проводилася в Запорізькому національному університеті, Класичному приватному університеті м. Запоріжжя та Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова. Всього експериментальним дослідженням було охоплено 527 осіб: 496 студенток і 31 викладач.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що:

- *вперше* розроблено й теоретично обґрунтовано модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, яка складається з концептуального, цільового, змістового, функціонального, організаційно-методичного та оцінювально-результативного блоків; визначено критерії та показники сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність; сформованість особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності; сформованість умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і наявність певного рівня фізичної підготовленості);

- *уточнено* сутність поняття "позитивно ціннісне ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності", яке розглядається як складний психологічно-педагогічний феномен, що мотивує молодих дівчат спрямовувати свої зусилля на виконання фізичних вправ з метою зміцнення здоров'я, підвищення фізичної підготовленості, покращення функціонального стану організму, необхідного для повноцінної індивідуальної життєдіяльності; структурні компоненти позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, до яких віднесено когнітивний, мотиваційно-ціннісний, поведінковий; удосконалено зміст, форми і методи навчально-виховної роботи із студентками;

- *подальшого розвитку* набула методика педагогічної діагностики рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності на основі використання комп'ютерних технологій.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблено і впроваджено комплекс навчально-методичних матеріалів, до якого ввійшли: навчальний посібник "Термінологія оздоровчої діяльності студенток"; навчально-методичний посібник "Фізичне виховання: організація і методика проведення самостійних занять"; тестові завдання "Фізичне виховання: тестові завдання до теоретичної частини з фізичного виховання для студенток вищих навчальних закладів"; методичні рекомендації "Ритмічна гімнастика як засіб оптимізації процесу фізичного вдосконалення студенток ВНЗ"; методичні

вказівки "Використання фізичної культури під час праці та відпочинку"; комп'ютерна програма "ІСК: моніторинг формування ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності" (у співавторстві з Л.П.Сущенко, Г.Б.Кошеленко, свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 31345 видане Державним департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України для викладачів і студентів вищих навчальних закладів).

Розроблені матеріали можуть бути використані викладачами вищих навчальних закладів для підвищення ефективності формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Впровадження результатів дослідження. Основні теоретичні положення та методичні рекомендації щодо формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності впроваджено у практику роботи Державного вищого навчального закладу "Запорізький національний університет" (довідка № 01-25/56 від 02.09.2009 р.), Класичного приватного університету м. Запоріжжя (довідка № 448/д від 03.09.2009 р.), Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (довідка № 02-10/2034 від 23.09.2009 р.), Економіко-правничого коледжу Державного вищого навчального закладу "Запорізький національний університет" (довідка №53/с від 23.09.2009 р.).

Особистий внесок автора. У методичних вказівках (у співавторстві з Г.М.Петровою і В.М.Барановим) автору належить розробка комплексу спеціальних фізичних вправ, що рекомендовано застосовувати студентам під час навчального дня. У навчально-методичному посібнику (у співавторстві з А.М.Гурєвою і Г.М.Петровою) автору належить складання комплексів з ритмічної та ранкової гімнастики. У тестових завданнях (у співавторстві з С.Ю.Путровим) автору належать 15 тестів, які використовуються для моніторингу рівня знань студенток з теоретичних аспектів фізичного виховання. У навчальному посібнику (у співавторстві з С.Ю.Путровим) автору належать обґрунтування основних ідей і висновків.

Апробація **результатів дослідження.** Основні пропозиції та теоретичні положення дисертаційного дослідження висвітлено й обговорено на міжнародних науково-практичних конференціях: "Инновационное мышление в обучении и воспитании" (Запоріжжя, 2004 р.), "Актуальні проблеми фізичної культури, спорту та туризму в сучасних соціально-економічних і екологічних умовах" (Запоріжжя, 2007 р.), *всеукраїнських* науково-практичних конференціях: "Актуальные вопросы высшего профессионального образования" (Донецьк, 2008 р.), "Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання, спорту і туризму в сучасному суспільстві" (Івано-Франківськ - Микуличин, Україна, 2008 р.), "Адаптаційні можливості дітей та молоді" (Одеса, 2008 р.), "Актуальные проблемы инновационного образования в гуманитарном вузе" (Балашиха, Россия, 2009 р.), "Науковий потенціал Запорізького національного університету та шляхи його розвитку" (Запоріжжя 2009 р.), *круглому столі:* "Сучасні проблеми фізичного виховання і розвитку

учнівської та студентської молоді" (Київ, 2009 р.) та на засіданнях кафедри фізичної реабілітації та кафедри фізичного виховання Запорізького національного університету.

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки дисертаційного дослідження відображено у 18 наукових і науково-методичних публікаціях, зокрема: навчальному посібнику, навчально-методичному посібнику, тестових завданнях, методичних рекомендаціях, методичних вказівках, 9 статтях у наукових фахових виданнях, затверджених ВАК України (з них 7 одноосібних), статті у науковому виданні, 2 статтях у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (286 найменувань) і додатків. Загальний обсяг дисертації - 257 сторінок (основна частина - 165 сторінок). Робота містить 31 таблицю і 26 рисунків на 46 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми і доцільність її наукової розробки, визначені мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, розкрито його наукова новизна, практичне значення, відображено відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження.

У першому розділі - "Теоретичні засади формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності" - проаналізовано основні дефініції дослідження; охарактеризовано сутність формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету ДО оздоровчої діяльності, розкрито сучасний стан формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Аналіз досліджень А.А.Злотнікова, В.І.Ільніча, В.А.Караковського дає змогу охарактеризувати цінності як предмети, явища та їх якості, необхідні суспільству та особистості для задоволення потреб, що формуються у процесі засвоєння особистісного соціального досвіду та відображаються в цілях, переконаннях, ідеалах, інтересах; в уявленнях студентів про їх бажання і потреби, в яких проявляється єдність фізичного, психічного і соціального розвитку особистості.

У працях М.П.Васільєвої, Н.П.Зуболій, С.М.Луцинович ставлення розглядається як складний психологічний феномен, який характеризує різноманітні зв'язки особистості з навколишньою дійсністю.

Науковці К.А.Абульханова, Б.Г.Ананьєв, А.А.Бодальов, О.Л.Кононко, Г.С.Костюк, В.С.Мерлін, Д.Н.Узнадзе зазначають, що необхідно формувати психологічні основи ціннісного ставлення особистості до різних видів діяльності.

У роботах Р.Ф.Кабірова, К.О.Крапівіної, А.Н.Піянзина, В.Г.ЩербакОва вказується, що оздоровча діяльність виступає фактором справжнього культурного розвитку молоді людини, гармонізації її фізичного і духовного

розвитку, стійкого залучення до цінностей фізичної культури, коли вона розглядається з боку людської значимості і цінності.

Розгляд ідей П.Я.Гальперіна, А.І.Леонтьєва, Є.С.Садовнікова дають підстави стверджувати, що тільки усвідомлення результату власної діяльності на всіх етапах процесу формування фізичної активності здатне збудити і підтримувати внутрішні дії, за допомогою яких зміст завдання трансформується у свідомості студента в спонукальний мотив до дії.

На основі досліджень Л.Л.Головіної та Ю.А.Копилова оздоровча діяльність розглядається нами як система реалізації природних здібностей і адаптаційних можливостей організму людини, функціонування якої спрямована на зміцнення сил і покращення стану здоров'я особистості.

У дисертації поняття "позитивно ціннісне ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності" розглядається як складний психологічно-педагогічний феномен, який мотивує молодих дівчат спрямовувати свої зусилля на виконання фізичних вправ з метою зміцнення здоров'я, підвищення фізичної підготовленості, покращення функціонального стану організму, необхідного для повноцінної індивідуальної життєдіяльності.

У процесі дослідження визначено структурні компоненти позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності: *когнітивний* компонент передбачає накопичення і систематизацію теоретичних знань студенток університету щодо оздоровчої діяльності з метою використання здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності; *мотиваційно-ціннісний* компонент передбачає наявність особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності та формування системи цінностей й потреб у оздоровчій діяльності; *поведінковий* компонент передбачає наявність у студенток університету умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і певного рівня фізичної підготовленості.

Визначено *критерії* сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, а саме: оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність; сформованість особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності; сформованість умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і рівень фізичної підготовленості студенток. Відповідно до зазначених критеріїв виявлено високий, середній, низький рівні сформованості ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Високий рівень сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності відзначається ґрунтовними теоретичними знаннями студенток про оздоровчу діяльність; наявністю у студенток високого рівня мотивації до оздоровчої діяльності, високого рівня володіння умінями оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах, високого рівня фізичної підготовленості.

Середній рівень сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності відзначається обмеженими теоретичними знаннями студенток про оздоровчу діяльність та недостатньою систематизацією цих знань; наявністю у студенток середнього рівня особистісної і мотивації до оздоровчої діяльності, середнього рівня володіння уміннями оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах, середнього рівня фізичної підготовленості.

Низький рівень сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності відзначається відсутністю теоретичних знань студенток про оздоровчу діяльність, особистісної мотивації до оздоровчої діяльності та формування системи цінностей й потреб у оздоровчій діяльності; низьким рівнем володіння уміннями оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності неготовністю брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах, низьким рівнем фізичної підготовленості.

Результати опитування 255 студенток перших курсів вищих навчальних закладів показали, що вважають доцільним формувати позитивно ціннісне ставлення до оздоровчої діяльності 88,7% студенток; володіють знаннями про завдання формування позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності 12,5% студенток; володіють знаннями про засоби формування ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності 13,8% студенток; володіють знаннями про методи формування позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності 11,5% студенток; володіють знаннями про здоров'язбережувальні технології 13,8% студенток; вважають, що цінність здоров'я в них підвищилася, але не стала фактом свідомості й залишилася на рівні моди 41,3% студенток. Аналіз результатів анкетування засвідчив, що заняття оздоровчою діяльністю викликають повагу серед однолітків і знайомих у 8,7% студенток; підвищують рівень фізичної підготовленості - 47,1% студенток; сприяють удосконаленню постави і фізичних якостей з метою реалізації прагнення бути схожою на свій ідеал - 21,9% студенток; реалізують бажання бути першою - 6,2% студенток; поліпшують стан здоров'я - 4,8% студенток; удосконалюють поставу та ходу - 8,1% студенток; оптимізують вагу у 3,1% студенток.

Результати анкетування 31 викладача вищих навчальних закладів показали, що вважають за доцільне формувати позитивно ціннісне ставлення студенток до оздоровчої діяльності - 10 викладачів; спрямовують свої зусилля на оволодіння студентками теоретичними знаннями з різних аспектів оздоровлення - 9 викладачів; вважають, що формування мотивації до оздоровчої діяльності спонукає студенток регулярно нею займатися - 15 викладачів.

Отже, аналіз результатів анкетування студентів і викладачів засвідчив, що процес формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності потребує вдосконалення.

У *другому розділі* - "Дослідно-експериментальна робота з формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності" - розроблено модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності; розкрито зміст, форми й

методи формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності; охарактеризовано організацію педагогічного експерименту та проаналізовано його результати.

У розділі розроблено, теоретично обґрунтовано модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, яка складається з концептуального, цільового, змістового, функціонального, організаційно-методичного та оцінювально-результативного блоків (див. рисі).

Концептуальний блок характеризується методологічними підходами (системний, діяльнісний та аксіологічний) і принципами (гуманістичної спрямованості, контекстності, суб'єктності, індивідуалізації, самоосвіти і особистісного розвитку студентки). *Цільовий блок* містить мету та завдання формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. *Змістовий блок* визначається змістом когнітивного, мотиваційно-ціннісного та поведінкового структурних компонентів і функціями формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (діагностична, освітня, виховна, розвиваюча, аналітична і конструктивна). *Організаційно-методичний блок* об'єднує форми, методи і засоби формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. *Оцінювально-результативний блок* визначається критеріями, показниками та рівнями сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (високим, середнім, низьким).

Результатом є підвищення рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Педагогічні умови як складова моделі формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності передбачають: наявність науково-методичного забезпечення процесу оздоровчої діяльності; включення студенток в організацію освітнього процесу в університеті; здійснення педагогічної діагностики рівнів сформованості ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності; формування професійної компетентності викладача фізичного виховання; гуманізація міжособистісних стосунків викладач фізичного виховання - студентка; самостійне моделювання студенткою власного вектору оздоровчої діяльності.

Для проведення педагогічного експерименту нами здійснено добір дослідницьких методик, а саме: тестові завдання до теоретичної частини з фізичного виховання, що розроблено у співавторстві (для визначення рівнів сформованості когнітивного компоненту); тест-опитувальник "Діагностика соціально-психологічних установок особистості у сфері мотивацій і потреб", що був запропонований О.Ф.Потьомкіною (для визначення рівня сформованості мотиваційного компоненту); тест-опитувальник "Чи вмієте Ви вести здоровий спосіб життя і ефективно працювати?", що був запропонований А.Яссингером, і тест щодо фізичної підготовленості студенток (для визначення рівнів сформованості поведінкового компоненту).

Рис. 1. Модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності

Для проведення констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту було визначено репрезентативну вибірку студенток Запорізького національного університету (експериментальна група 88 осіб) та Класичного приватного університету м. Запоріжжя (контрольна група 86 осіб).

За результатами констатувального етапу педагогічного експерименту кількість студенток з *високим рівнем* за критерієм оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 6,8% студенток ЕГ (4,7% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації студенток до оздоровчої діяльності - 5,7% ЕГ (5,8% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 6,8% студенток ЕГ (9,3% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості - 6,9% студенток ЕГ (8,2% студенток КГ); кількість студенток із *середнім рівнем* за критерієм оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 25% студенток ЕГ (37,2% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації до оздоровчої діяльності - 37,5% студенток ЕГ (37,2% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 32,9% студенток ЕГ (23,3% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості - 33,3% студенток ЕГ (34,1% студенток КГ); кількість студенток з *низьким рівнем* за критерієм оволодіння студентами теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 68,2% студенток ЕГ (58,1% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації до оздоровчої діяльності - 56,8% студенток ЕГ (56,9% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 60,2% студенток ЕГ (67,4% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості 60,9% студенток ЕГ (58,8% студенток КГ). Результати *констатувального етапу* педагогічного експерименту підтвердили наявність у більшості студенток університету низького рівня сформованості позитивного ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності. Вірогідність результатів педагогічного експерименту встановлювалася за допомогою I-критерію Стьюдента та факторного аналізу.

Формувальний етап педагогічного експерименту спрямовувався на впровадження різних форм і методів роботи, оновлення їх змісту, використання комплексу засобів, що сприяло формуванню позитивного ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Зокрема, розроблено лекції ("Ставлення до здоров'я у системі ціннісних орієнтацій", "Мотиваційно-ціннісне ставлення студенток до оздоровчої діяльності та шляхи його формування", "Зміст оздоровчої діяльності студенток", "Основи методики самостійних занять оздоровчою діяльністю", "Формування стійкого інтересу до занять оздоровчою діяльністю", "Роль здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності"), які сприяли формуванню позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Позааудиторна робота (заняття у спортивних секціях, у тому числі в

гуртожитках; спортивно-мистецькі конкурси; рекреаційно-оздоровчі заходи і туристичні походи; спортивні змагання; міжфакультетські студентські конференції, присвячені питанням формування здорового способу життя студенток) проводилася для активного заохочення студенток університету до занять оздоровчою діяльністю. У розділі розкрито алгоритм проведення ділових ігор за темами: "Вплив режимів рухової активності на фізичний стан студенток", "Здоровий спосіб життя студентки як пріоритетний напрям її життєдіяльності", "Шкідливі звички та їх профілактика". Визначено засоби формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, до яких віднесено наукову літературу, навчальні посібники, електронні підручники, методичні рекомендації, тестові завдання, інформаційні ресурси Інтернет та ін.

За результатами формувального етапу педагогічного експерименту кількість студенток із *високим рівнем* за критерієм оволодіння ними теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 9,1% студенток ЕГ (4,6% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації до оздоровчої діяльності - 18,2% студенток ЕГ (3,5% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 13,6% студенток ЕГ (5,8% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості - 16,8% студенток ЕГ (9,4% студенток КГ); кількість студенток із *середнім рівнем* за критерієм оволодіння ними теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 56,8% студенток ЕГ (36% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації до оздоровчої діяльності - 47,7% студенток ЕГ (50% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 46,6% студенток ЕГ (44,2% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості - 63,7% студенток ЕГ (64,7% студенток КГ); кількість студенток із *низьким рівнем* за критерієм оволодіння ними теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність становила 34,1% студенток ЕГ (59,3% студенток КГ); за критерієм сформованості особистісної мотивації до оздоровчої діяльності - 34,1% студенток ЕГ (46,5% студенток КГ); за критерієм сформованості умінь оздоровчої діяльності та готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах - 39,8% студенток ЕГ (50,0% студенток КГ); за критерієм фізичної підготовленості - 19,5% студенток ЕГ (27,1% студенток КГ). Динаміку рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності подано у табл. 1.

Аналіз результатів педагогічного експерименту дозволяє констатувати, що всі показники сформованості позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності у студенток експериментальної групи вищі, ніж у студенток контрольної групи.

Факторний аналіз експериментальних даних свідчить про те, що на кінець формувального етапу педагогічного експерименту в експериментальній групі найбільш значущими компонентами визначені когнітивний і поведінковий, що згрупувались у найбільш значущому факторі 1 з дисперсією 33,9%; у

контрольній групі найбільш значущим виявився мотиваційно-ціннісний компонент, що було віднесено до найбільш значущого фактору 1 з дисперсією 30,8%.

Таблиця 1

Динаміка рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (%)

Структурні компоненти	Кількість студенток експериментальної групи, n=88						Кількість студенток контрольної групи, n=86					
	Рівні сформованості											
	високий		середній		низький		високий		середній		низький	
	поч.	кін.	поч.	кін.	поч.	кін.	поч.	кін.	поч.	кін.	поч.	кін.
Когнітивний	6,8	9,1	25	56,8	68,2	34,1	4,7	4,7	37,2	36,1	58,1	59,3
Мотиваційний	5,7	18,2	37,5	47,7	56,8	34,1	5,8	3,5	37,2	50	56,9	46,5
поведінковий	рівень сформованості умінь оздоровчої діяльності											
	6,8	13,6	32,9	46,6	60,2	39,8	9,3	5,8	23,3	44,2	67,4	50,0
	рівень фізичної підготовленості											
	6,9	16,8	33,3	63,7	60,9	19,5	8,2	9,4	34,1	64,7	58,8	27,1

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення й висвітлено нове вирішення актуальної проблеми формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, що визначається обґрунтуванням змісту, форм і методів формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Узагальнення результатів дослідження стало підґрунтям для таких висновків.

1. Теоретичний аналіз наукових праць з питань формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності дозволяє стверджувати, що означена проблема перебуває в центрі уваги дослідників. Актуальність і доцільність обраної теми зумовлена посиленням соціального запиту на здорову українську націю; вихованням дбайливого ставлення студенток до свого здоров'я; формуванням у них стійких мотиваційних настанов на ведення здорового способу життя; усвідомленням необхідності розвивати свої фізичні якості й підвищувати свою фізичну підготовленість. Позитивно ціннісне ставлення до оздоровчої діяльності студенток університету

розглядається як складний психологічно-педагогічний феномен, який мотивує молодих дівчат спрямовувати свої зусилля на виконання фізичних вправ з метою зміцнення здоров'я, підвищення фізичної підготовленості, покращення функціонального стану організму, необхідного для повноцінної індивідуальної життєдіяльності.

2. Охарактеризовано структурні компоненти позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності: когнітивний компонент (передбачає накопичення і систематизацію теоретичних знань студенток університету про оздоровчу діяльність з метою використання здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності); мотиваційно-ціннісний компонент (передбачає наявність особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності та формування системи цінностей й потреб у оздоровчій діяльності); поведінковий компонент (передбачає наявність у студенток університету умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і певного рівня фізичної підготовленості).

3. Визначено критерії сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, що відображають рівень оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність; рівень сформованості особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності; рівень сформованості умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності й готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і рівень фізичної підготовленості. Виявлено високий, середній, низький рівні сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

4. Охарактеризовано та апробовано форми (лекції, практичні заняття та індивідуальна робота з дисципліни "Фізичне виховання", заняття у спортивних секціях, у тому числі в гуртожитках; спортивно-мистецькі конкурси, рекреаційно-оздоровчі заходи і туристичні походи; спортивні змагання; міжфакультетські студентські конференції, присвячені питанням формування здорового способу життя студенток); методи (ділові ігри, бесіди, методи переконування, прикладу, вимоги, заохочення до оздоровчої діяльності й до участі у змаганнях, виконання фізичних вправ з ритмічної гімнастики, гімнастичних вправ з каланетики) формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

5. Розроблено і впроваджено експериментальну модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, яка складається з концептуального, цільового, змістового, функціонального, організаційно-методичного, оцінювально-результативного блоків. Зокрема, концептуальний блок характеризується методологічними підходами (системний, діяльнісний та аксіологічний) і принципами (гуманістичної спрямованості, контекстності, суб'єктності, індивідуалізації, самоосвіти і особистісного розвитку студентки). Цільовий блок містить мету та завдання формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету

до оздоровчої діяльності. Змістовий блок визначається змістом когнітивного, мотиваційно-ціннісного та поведінкового структурних компонентів та функціями формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (діагностична, освітня, виховна, розвиваюча, аналітична і конструктивна). Організаційно-методичний блок об'єднує форми, методи і засоби формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Оцінювально-результативний блок визначається критеріями, показниками та рівнями сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (високим, середнім, низьким). Результатом є підвищення рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Педагогічними умовами формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності визначено: наявність науково-методичного забезпечення процесу оздоровлення студенток (умова реалізувалася у процесі підготовки автором навчального посібника, навчально-методичного посібника, тестових завдань, методичних рекомендацій, методичних вказівок); включення студенток університету в організацію освітнього процесу в університеті (реалізувалася у процесі оволодіння студентками ґрунтовними знаннями про фізичну культуру, здоровий спосіб життя, зміцнення та відновлення здоров'я, удосконалення рухових вмінь і фізичних якостей, використання здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності); здійснення педагогічної діагностики рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (реалізувалася у процесі використання комп'ютерної програми "ІСК: моніторинг формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності"); формування професійної компетентності викладача фізичного виховання (здійснювалася на основі підвищення його інформованості щодо форм і методів організації та проведення оздоровчої діяльності, ознайомлення з досвідом колег, інтенсивного пошуку інформації у мережі Інтернет); гуманізація міжособистісних стосунків викладач фізичного виховання - студентка (передбачала створення на заняттях з дисципліни "Фізичне виховання" атмосфери доброзичливості, відвертості і взаєморозуміння, ситуацій успіху студентки щодо результатів її фізичної підготовленості); самостійне моделювання студенткою її вектору оздоровчої діяльності (умова реалізувалася у процесі виконання комплексів фізичних вправ з ритмічної гімнастики, комплексів гімнастичних вправ з каланетики).

Дисертаційне дослідження не вичерпує всіх завдань щодо формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у застосуванні мультимедійного супроводу у процесі використання здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні студенток університету.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Навчально-методичні посібники і методичні рекомендації

1. Іваненко Т. В. Використання фізичної культури під час праці та відпочинку : [метод, вказівки] / Т. В. Іваненко, Г. М. Петрова, В. М. Баранов. - Запоріжжя : ЗДУ, 2004. - 37 с.

2. Іваненко Т. В. Ритмічна гімнастика як засіб оптимізації процесу фізичного вдосконалення студенток ВНЗ : [метод, рекомендації] / Т. В. Іваненко. - Запоріжжя : ЗНУ, 2005. - 21 с.

3. Іваненко Т. В. Фізичне виховання; організація і методика проведення самостійних занять : [навч.-метод. посіб.] / Т. В. Іваненко, А. М. Гурєєва, Г. М. Петрова - Запоріжжя : ЗНУ, 2008. - 70 с.

4. Іваненко Т. В. Фізичне виховання : тестові завдання до теоретичної частини з фізичного виховання для студенток вищих навчальних закладів / Т. В. Іваненко, С. Ю. Путров. - К.: ТОВ "Козарі", 2008. - 32 с.

5. Іваненко Т. В. Термінологія оздоровчої діяльності студенток : [навч. посіб.] / Т. В. Іваненко, С. Ю. Путров. - К.: ТОВ "Козарі", 2009. - 106 с.

Статті в наукових фахових виданнях

6. Іваненко Т. В. Оптимізація міжособистісних відносин студенток засобами спільної фізкультурно-спортивної діяльності / Т. В. Іваненко // Теорія та методика фізичного виховання. - № 3 (23). - С. 45-48.

7. Іваненко Т. В. Оцінка показників зовнішнього дихання дівчат протягом змагального періоду / Т. В. Іваненко, Т. М. Чиженко, Г. М. Петрова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. монографія / за ред. Єрмакова С. С. - Харків : ХДАДМ (ХХП), 2006. - № 4. - С. 191-193.

8. Іваненко Т. В. Використання танцювальних елементів східних танців на заняттях з фізичного виховання / Т. В. Іваненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. монографія / за ред. Єрмакова С. С. - Харків : ХДАДМ (ХХП), 2007. - № 6. - С. 114-116.

9. Іваненко Т. В. Фізична культура особистості студентів як педагогічна проблема / Т. В. Іваненко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. - Чернівці, 2008. - Вип. 55. - С. 206-211.

10. Іваненко Т. В. Можливості ритмічної гімнастики у розвитку особистості / Т. В. Іваненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. монографія / за ред. Єрмакова С. С. - Харків : ХДАДМ (ХХП), 2008. - № 6. - С. 99-104.

11. Іваненко Т. В. Деякі аспекти формування ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності студенток університету / Т. В. Іваненко // Наукові записки : Серія: Педагогічні та історичні науки. Вип. LXXIX (77) : [зб. наук, статей] / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; уклад. Л. Л. Макаренко. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - С. 65-72.

12. Іваненко Т. В. Характеристика мотиваційного та когнітивного компонентів позитивно ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності

студенток університету / Т. В. Іваненко // Наукові записки. Серія: Педагогічні та історичні науки. Вип. ЪХХІХ (79) : [зб. наук, статей] / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; уклад. Л. Л. Макаренко. - К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. - С. 66-74.

13. Іваненко Т. В. К вопросу о совершенствовании физического воспитания молодежи в высшем учебном заведении / Т. В. Іваненко // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Педагогічні науки : зб. наук, статей. - Запоріжжя : ЗНУ, 2006. - № 1. - С. 70-76.

14. Іваненко Т. В. Динамика изменения показателей сердечно-сосудистой и дыхательной систем у девушек в течение учебного года / Т. В. Іваненко, Т. М. Чиженко, Г. М. Петрова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. монографія / за ред. Єрмакова С. С. - Харків : ХДАДМ (ХХП), 2007. - № 6. - С. 298-301.

Матеріали науково-практичних конференцій

15. Іваненко Т. В. Рівень теоретичної підготовки у процесі фізичного виховання студентів навчального закладу освіти / Т. В. Іваненко, Т. М. Чиженко, Г. М. Петрова // Адаптаційні можливості дітей та молоді : матеріали VII (IX) Міжнародна науково-практичної конференції, Одеса, 16-18 вересня 2008 р. - Одеса, 2008. - С. 502-505.

16. Іваненко Т. В. Инновационные мышление в обучении и воспитании / Іваненко Т. В., З. П. Сердюк // Збірник матеріалів наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених 2004 р. - Запоріжжя : ЗДУ, 2004. - С. 438-443.

17. Іваненко Т. В. Инновационные решения в организации образовательного процесса в высшем учебном заведении / Т. В. Іваненко // Актуальные проблемы инновационного образования в гуманитарном вузе : материалы междунар. науч.-практ. конф., 22 мая 2009 г. - Балашиха, Россия : НОУ ВПО "Институт социально-экономического прогнозирования и моделирования", 2009. - С. 167-172.

Публікації у наукових виданнях

18. Іваненко Т. В. Аналіз здоров'я студентів різних років навчання у вищому навчальному закладі. / Т. В. Іваненко, Т. М. Чиженко, Г. М. Петрова // Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання, спорту і туризму у сучасному суспільстві. - Івано-Франківськ, 2008. - С. 237-241.

АНОТАЦІЇ

Іваненко Т. В. Формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 - теорія і методика виховання. - Інститут проблем виховання НАПН України, Київ, 2011.

У дисертації обґрунтовано змістово-методичні аспекти формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності та експериментально перевірено їх ефективність.

Розроблено та теоретично обґрунтовано модель формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, яка складається з концептуального, цільового, змістового, функціонального, організаційно-методичного та оцінювально-результативного блоків; розроблено критерії та показники сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності (оволодіння студентками теоретичними знаннями про оздоровчу діяльність; сформованість особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності; сформованість умінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності й готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах і певного рівня фізичної підготовленості).

Уточнено сутність поняття "позитивно ціннісне ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності"; структурні компоненти позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, до яких віднесено когнітивний, мотиваційно-ціннісний, здоров'язбережувальний.

Удосконалено зміст, форми і методи формування позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Подальшого розвитку набула методика педагогічної діагностики рівнів сформованості позитивно ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності на основі використання комп'ютерних технологій.

Ключові слова: формування позитивно ціннісного ставлення, зміст, форми, методи, студентка, університет, оздоровча діяльність.

Иваненко Г.В. Формирование позитивного ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности. - Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.07 - теория и методика воспитания. - Институт проблем воспитания НАПН Украины, Киев, 2011.

Диссертация посвящена проблеме формирования позитивного ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности.

Введено в научное обращение понятие "позитивно ценностное отношение студенток университета к оздоровительной деятельности", которое рассматривается как сложный психологический феномен, который мотивирует молодых девушек направлять свои усилия на выполнение физических упражнений с целью укрепления здоровья, повышения физической подготовленности, улучшение функционального состояния организма, необходимого для полноценной индивидуальной жизнедеятельности.

В диссертации обосновано содержательно-методические аспекты ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности и экспериментально проверено их эффективность.

Разработана и теоретически обоснованна модель формирования позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности, которая состоит из концептуального, целевого, смыслового, функционального, организационно-методического и оценочно-результативного

блоков. Концептуальный блок характеризуется методологическими подходами (системным, деятельностным и аксиологическим) и принципами (гуманистической направленности, контекстности, субъектное™, индивидуализации, самообразования и личностного развития студентки). Целевой блок определяется целью и заданиями формирования позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности. Смысловой блок определяется содержанием когнитивного, мотивационно-ценностного и поведенческого структурных компонентов и имеющимися функциями. Организационно-методический блок включает формы, методы и средства формирования позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности. Оценочно-результативный блок определялся критериями, показателями и уровнями сформированное™ позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности (высоким, средним, низким). Результатом является повышение уровней сформированное™ позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности™.

Педагогическими условиями определены: наличие научно-методического обеспечения процесса оздоровления студенток, которое реализовалась в процессе подготовки автором учебного пособия, учебно-методического пособия, тестовых заданий, методических рекомендаций, методических указаний; включение студенток университета в организацию образовательного процесса в университете осуществлялась в процессе овладения студентками знаниями о физической культуре, о здоровом образе жизни, об укреплении и возобновлении здоровья, усовершенствования двигательных навыков и физических качеств, использования здоровьесберегательных технологий в будущей профессиональной деятельности; педагогическая диагностика уровней сформированное™ отношения студенток университета к оздоровительной деятельности™ осуществлялась в процессе использования компьютерной программы "ИСК: мониторинг формирования ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности"; профессиональная компетентность преподавателя физического воспитания формировалась на основе повышения его собственной информированности о формах и методах организации и проведения оздоровительной деятельности, знакомства с опытом коллег, интенсивного поиска информации в сети Интернет; гуманизация межличностных отношений преподаватель физического воспитания - студентка предусматривала создание на занятиях с дисциплины "Физическое воспитание" атмосферы доброжелательности, открытости и взаимопонимания, ситуаций успеха студенток относительно результатов их физической подготовленности; самостоятельное моделирование студенткой ее вектора оздоровительной деятельности реализовывалось в процессе выполнения комплексов физических упражнений по ритмической гимнастике, комплексов гимнастических упражнений по каланетаке.

В процессе исследования определены структурные компоненты позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной

деятельности: когнитивный компонент предусматривает накопление и систематизацию теоретических знаний студенток университета относительно оздоровительной деятельности с целью использования здоровьесберегательных технологий в будущей профессиональной деятельности; мотивационно-ценностный компонент предусматривает наличие личностной мотивации студенток университета к оздоровительной деятельности и системе ценностей, потребностей в оздоровительной деятельности; поведенческий компонент предусматривает наличие у студенток университета умений оздоровительной деятельности и готовности принимать участие в физкультурно-оздоровительных мероприятиях и определенного уровня физической подготовленности.

Разработан комплекс научно-методических материалов для обеспечения процесса формирования позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности.

Ключевые слова: формирование позитивно ценностного отношения, содержание, формы, методы, студентка, университет, оздоровительная деятельность.

Ivanenko T.V. The formation of positively value attitude of University students to health-improving activities. - Manuscript.

Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences Degree, specialty 13.00.07 - Theory and Methods of Education. - Institute of Education Problems of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kiev, 2011.

Content-methodological aspects of formation of positively value attitude of University female-students to health-improving activities are substantiated and examined experimentally their effectiveness in the dissertation.

The model of formation of positively value attitude of University female-students to health-improving activities is worked out and proved, which consists of conceptual, targeted, substantive, functional, managerial-methodological and valuation-efficacious sets. Criteria and indicators of formation of positively value attitude of University female-students to health-improving activities (mastering of theoretical knowledge about health-improving activities by the female-students; personal motivation of University female-students to health-improving activities; abilities of health-improving, health-savings activities and readiness to take part in sport-health-improving events and definite level of physical qualification) are specified.

The essence of the concept "positively value attitude of University female-students to health-improving activities", the structural components of positively value attitude of University female-students to health-improving activities are defined.

The content, the forms and the methods of formation of positively value attitude of University female-students to health-improving activities are improved.

Methodology of pedagogical diagnostics of the levels of formation of positively value attitude of University female-students to health-improving activities using computer technologies are given the further development.

Key words: formation of positively value attitude, content, forms, methods, female-student, university, health-improving activity.

Підписано до друку 11.01.2011. Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Друк ризографічний. Умови, друк, арк. 0,9. Тираж 100 прим. Зам. № 1.

Запорізький національний університет

69600. м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2952 від 30.08.2007